

535(9)

1-19*

535(9) NR 1 8/15 first page not to be typed. J.C. Maloka
 pp. 1-19 [O] indexes Sehlale School
 P.O. Boyne,

MAR 24 1942

via Pietersburg

Music and musical instruments of Molepo's tribe 23rd March 1942

Dr. J. N. van Warmelo, 9p. (17/-)
 Thobêla Kxoši

Morena, ke amogetše lengôlô la lena la ditse:
 ditebôxô tša dipolelô tša Dijô, omoputsô o lekanang
 7/3; Ka lebôxa kudu thobêla, xomme ekile ^{xw} xae.
 Ka letsatsi le lengwe ka kwa ngwana omongwe
 wa motse wa xesô, are morena omongwe o pitile
 mo, ka letsatsi la Mokbelô ka la 28th-February-
 1942. Mme morena o oile are xorena, na Maloka
 le ya motseba na? Are manna wa xo
 Sepela ka dipatta J.C. Maloka, bare e rea
 motseba. Byale a le modumedišeng, byale ka xe
 a kwele xobane xake xona ka xae, are Ketta
 nove ka tsatsi le lengwe ke ^{fele} ~~fele~~ mo Katta ka
 mmona. Ngwana eo ore morena o uwe uile
 are xe leile la bôtša Maloka lare bare o ^{no} ngwalele
 a mpošše ditaba, ena oita ntšeba. Hono nna ka
 xôpôla wena thobêla, ka duma kudu, ka rita xe-
 rekabê ke xô bône, ke xotsebê u ntsebê. Tumo ya
 ka e duma xore nka tseba jwang, Morena le
 ena a ntseba. Hono vella thoma ditaxô tša rena tša
 lelakateng lele hlattamang. Refla bakela ka

535

K34/75

32) Diletšô, Kôpêô, Koša

1. Diletšô:- ke Phalafala, Lepapatê, Mokodyê,
Lengwanê, Motsie, Phôtwana, Nakatšalehlaka
Naka ya thšipi, Naka ya PAala Naka ya Thšphe
Lekwala, Lekôpê, Setantôlô, Sekxapa, Dipela
Meropa, Mathôtse, Mošu (aiithšwathšwadi)

1. Phalafala:- Ke lenaka la phôôfôlô e Kxolo yea e
bitšwang Phalafala, Xe xobe xo bolailwe Phalafala, babe
ba Kxôla dinaka tša yona, manaka a yona ke a
matelele a dimphaphathi. Xomme baka a thsela ka levetla
ka ^{mo} môtšêthšeng, xore môtšêthše o ô bole ka pela,
~~xe~~ ba thswamole môtšêthše o wa lona. Xa ele môtšêthše
ôna xa ôna mošomô, Xomme xe lenaka le šetše
le tšwêlê môtšêthše, ba tware mo nhleng ya lenaka
mo môtšêthše obexo o felêlêla xôna, xôna kamo
lehlakorêng la mphaphathi, kamo le ileng xe lele kedile
xo Kxopama la tōnamela ka thôko ya ka xôna.
Ba Kxoba (baphula) lešoba Xomme lešoba le ke leo ba
letšang ka lona. ^{xe ba letša} Ba budula ka moya ba beile
molomo mo xo lona, Xe ba budula baka Kxôna xo
kôkôbetša moya o wa bôna xore le lle ka modumo
o moxôlo o ô ka kwaxaxê Kxole Kxole. Baleša ka
makxêthe Kxêthe, bale tšwêthšê, bale ~~kôkôbetša~~ modumo,
bale iša xadimo le fašer.

Xe ekaba le lilela^{xe} xô hlaxile madira, Motho ottare
 xo le letš~~wa~~ afela a hlaba mokxoši, are i-i-iu! |
 Kxomo di ya ya, Xe lella la fela lese bya-bya-bya! |
 Tswi! bya bya-bya! tswi! i-i-iu! Kxomo di ya ya!
 morôbela Xe bare Kxomo diyaya morôbela, ke xore ba
 taba la bitša moanô wa xabi, Byale kaxe eba ba
 xa-Molepo bare Kxomo diyaya Morôbela Hlaka wa
 marumo. Ba-xa Mamabole bana bakare Kxomo diyaya
 Dikolobê tša Mmamerêla a Mathatši boana Kolobê.
 Xee baxa Mpahtele bakare Kxomo diyaya Manala
 Maxohla dihlare. M Xeele Matebêle ona attare dik~~xe~~
 dikxomo diyaya Matebêle neso, a mma Xotekxwa! Ka
 Kxomo ke xore moeno o monque le o mongwa o
 tla ipitša ka seretô sa bôna.

Phalafala ke n~~to~~ ye e letšang ke banna fela
 eselexô basadi, Le xôna xase banna ka moka
 ba xônang x~~o~~ le letša. Le xôna Xobe xô~~o~~ ka le
 Phalafala e e letšetšwang madira feela.

Xomme esa adule e swarwa swarwa, e ~~du~~ n~~to~~ n~~to~~ n~~to~~
 mehla mokxoši wa diva. Xomme ya fivwa moletši
 eo atsebang xo letša, Xothoe le xona^{base} ebe e
 fohlwa ka makhura a motho, e o a bolailweng
 diverng. Makhura atšwang leteng leo le bitšwang
 mošila. Phalafala~~la~~ yeo xee fohlilwe ka makhura a

535 No 4

K34/75

majwalo, a hlanthšitšvexô le sehlare, Ke ngaka
ya Selete ye e thsephaxalaxô, e fokaxo dira xe
dietswa. Xotwe! dira ebe di pyera pyere di thšoxê
dikxohle metsila, xomime bakxone xodi swarela fase.
2. Phalafala engwe xoba Lepapatê, yona eka ilela
mekxoši wa nkwe, xoba wa tau, o uwe mekxoši
xase wa kxomo di ya ya. ke wa Sebata Kxomo,
ona battave xoletsa phalafala bare; i-i-i-iu! Sebata
Kxomo! bokae ka nyana! i-i-i-iu! Sebata Kxo-o-o-mo! bokae
ka nyana! xe bahlaba mekxoši ba ba bolela mo tau
e khutleng xona, sekxweng xoba thabeng. Tau
xoba nkwe. Hong le lepapatê la sebata Kxomo,
ke le leka hlabelwang mekxoši e mebe, ye e hlaxang
mo seleteng e mejwale kaxe ya xe motho a bolale
motho a thšaba, hong a nyakwa xore a swarwê.
Xoba motho a timetše xôsa tsejwe fa ailenq, xoba
~~xotya~~ mekxoši wa kotsi engwe eka phalafalwang
ke sethšaba. Xoka letšwa tona lepapatê la mohuta
o uwe. Eseng le la la madina, la kxomo diyaya.
Ke ona mošomo wa ona manaka ao a
phalafala ao ebeng, a maxolo-xolo xomne
maina a ona ke mapapatê le xe xole jwalo
oka nokaya ~~beinti~~ baatša xore phap phalafala e
ya lla xe le letšwa.

535 No 5

K34/75

4. ⁽²⁾ ^{ke} Lepapatê: Manaka a diphôôfôlô tše dingwe, aka dirang
molešc' wa Lepapatê me cse a maxolo, lexe e Kaba
a diphalaFala, Xape a akano bitšwa mapupulê.
Mime re sa lebeše haloswana engwe bakeng sa phalaFala,
anke vere ~~tsi~~ ^{xomedi} ka moraxô, re hlalose tša yôna.

3) Xape yôna phalaFala xe mašôbôro' a e tšwa a e ya
xo wêla, ke yona yeo ba banthšaxô ka yôna bošexô
ka masa bae bôbôdišô. Xomme mexôbô ya! Xôbya
ba tšwa. PhalaFala ya tšama e lla ba nyôxa ba
e ya ka thabeng. Lemo mohla ba eya xo alôxa e
lla šumišwa. De dialôxang tša bo dikana le tša
bo xera xwera.

4) Mapapatê ka ôna xo homotšwa koša, Lexe ba e
ya xo bina koša ba bitšana ka ôna. Xape ke busa-
ai xe ba e ya dikomeng ba bitšana ka ôna.
Xo ba bangwe xe ba bitša ka ôna pitsong.

5) ⁽³⁾ Mokodyê: Ôna ba betla pate, bae pharoxanthša bae
kxôba ka mo xare bae tata ka manti, mme yaba
nata e e llang xo kxwala kxôle. Xomme yle
yôna ke ye e llang byate ka menyanya byalo
na mapapatê; xe xo iwa masolong, lexe xa
i wa dihošeng. Otta hvetša xo hlabya ditšata
ka yona. ditšela tše ka moka kena le kowa
xo lle mekodyê ya thabô.

535 n° 6

K34/75

~~Lengwané~~⁽⁴⁾: Mekodyé xase dinaka tše dikeng dille xo ngamile, ka moka kae le kae mox^{lla} mokodyé xona xo thabilwe. Xomme le masoxana mohlala medupi xe banthša dikxomo ba e ya xo dišetša bašimane ba letša mekodyé. Ke ôna mošomo wa selētšō Sese bitšwang mokodyé.

⁽⁵⁾ Lengwané! Kele šapō la serope sa pudī, bare xe ba hlabile nama ya pudī ba apeile nama ya yōna ka dipitša tše dikxomo, etlare xoba e butšwe batta nthša lešapō le la yona ba^{le} fa mašōborō. Ba lebetla ka mo fase le ka xodimo bale puula masoba, ba sete bāja morō wa lōna, bale bea boieleng, xore moko wa lōna ô lewe ke manyōnyō, moko wa lengwané^{ne} xac lewe ke motho bare xe motho aka uja xab le lle. lengwané le teta selle. Xomme naka ya muhuta ô ~~xe~~ letšwa ke mašōborō feela. Xe mašōborō a kōketšē mangwane, lešōborō le ebeng kōxō nkhwete wa ba fenyang ka moka. Xe a hweditše mašōborō a kōketšē mangwané, ka xoba xone xo setšwe marala a matelele a foletwe na dithšaka, Xomme ~~lempa~~^{lengwané} le ~~bafe~~^{xattele} kōketete ka mexatta ba kōkelele lerata le, lerata le bale kōkelele molaleng le tekelele le bethe mo dirōpēng. Xona fao nkhwete etla thšama e, le lengwané, ~~le lengwané~~^{le lengwané} le le lengwané elekwa.

535 №7

K34/75

Kaxo lele tša. Xomme le akwang le lla xabotse o tla nama ale tšea yaba la xaxe, xoba xe e kaba o tseba lenqwanê la rikxwete ya mošê o mongwe le lla. Ono fihla ale kxaala mo melaleng wa xaxwê ale kwa xele lla xabotse xele sa lle xabotse ale pshatta xele lla xabotse ale tšea, xore yeo xe aelwa a lwe. Masoboro xe aelwa a baka bonkxwete a a tiša xô baka lona lenqwanê. Xape xe bale letša ba róxana ka lona. bakxona xore xe bale letša ba bitša dika tša mahlapa ka lona. Emong o kxona xo roxa emong a e ka mošo mong ka lona. Xomme yola le ena amo letola ^{xe a} mo nyatša a moroxa, ke ona mošome wa lona, ke seletšo sa mašoboro feela.

Motsie: Eše lona lešapo lele diang lenqwanê, xomme lona bale ripa kuclu bale fokotša, bale khusufatšo. Xore lore xe olla o sesa lla jwale ka lenqwanê o lle ~~jwale~~ kaxo ^{taxinye} ona xase o o letšwang ke ma šoboro. O letšwa ke masoxana xape le ona eše seletšo seo base letšang xe bathabile ke ona mošome wa Motsie.

Phôtvana: Ke lenaka la Kxomo, xoba lenaka la phôfôfô lee leka nong xodia lepatyana. Xomme xaa bitšwe mapapatana a bitšwa phôtvana.

535 No 8

K34/75

Xomme phōtwana e Kxobakanthša ba bini ba koša
 Xomme xe ba kxobakane, etla letšwa ^{hlabya mokxoši} ~~xaba~~ bini ba
 koša batla thoma xo letša dinaka. Lexe ba homola ba
 tla homotšwa ke yona xaxolo mešomo wa yona
 ke ona o.

Naka yama^{ma}hlaka: Ba tšea ~~tehlaka~~ ^{ma}tehlaka. a mehuta e meraro.
 Lehlaka-nake, mmamampane le lefu. Xe ba sehla mahlaka
 xo dia dinaka, badi sehla kaxo latelana boxolo le
 bonyenyane. Are thomeng mo monwaneng wa bone xere
 bala, xoya xodimo le fase, Yona naka ye ya monwana
 wa bone re tlare ke phaiōla, ya monwana wa
 boraro re re ke tatedi, ya monwana wa bobedi keya
 xolatela tatedi, ya monwana wa mafelelō re re ke
 Morōtwana. Yela ya bohlang ya ka xodimo xa phalōla
 ba nove keya yaka xodimo xa phalōla, xomme
 leina la yona bae bitša Kxomo, le ya bothselela
 le ya bošupa ke diKxomo. Xomme xona fao bare
 diteditše mothaba. Xomme ^{battare} xeba dutše ba di setshla
 ba di lekanthša, badi letša ka ekwa xeba dilla ka
 xo fetana. mme ba tlare xe ba sehlile tje di-
 supang battare di feditše mothaba xe ba ekwa xore
 di hlallolana xabotse. Baka dia mothaba wa
 bobedi le wa boraro le wa bone, xoya ka batho
 batho xe bae xona. Xomme mothaba o monwana

535

No 9

K34/75

phalola engwe le engwe batla sehla ya xoleka le yōnā
 yela ya pele xore diseke tša fetana dile ka mollō
 o swanang di tekane tšōna phalola tše. phalola ke
 xore hlabēledi, hlabeledi ke xore ye e thomang koša
~~Tšaka~~ Tšaka fase xa tšōna le tšōna di tlano sehlwa
 ka ona mokwa ōna o jwale kaxo latelana,
 le tšaka xodimo jwalo. Xe batla seta naka tše
 diKxolo ^{Tšaka} naka xadimo xa matšaba xa iša xodimo xa
 boroba meno bedi xaba otee, baka sehla mafu a
 naxō le dinōkō tše ditelele, le diithšipi ^{dipompi} tšaka tša di
 paesekela. Tše uwe tšōna xadisa bitšwa diKxomo
 ditla bitšwa Mampu. Xomme xe photwana e šetše
 e liile eba Kroba Kanthšitš, mesopa ēse e beilwe
 xare xa bōna, malokwanē otla letša photwana e o.
 Xe a homola otla hlabā mokkoši are i-i-i-u. Ku
 xobane ba ~~matšaba~~ ba eme baswere naka tša
 bona ba letile xe ~~Mokkošo~~ o hlabya, bale ba
 diplalla batla nama ba budula setee badi letšā.
 Badi lateli batla latela byale le bōna xoya fase
 le baka xodimo batla letša byalo ka mokxwa o
 Kxwana setee. Xomme ditla hlattolana diepela
 byale kaxe ese ke batho ba epela ka mokxwa.
 o mobotse. Xe ekaba ba ~~matšaba~~ ba letša koša
 ye barexo Lexowa fisis, Seepedi sa ~~di sethata~~
 thqthā

535

No 10

K34/75

thakxa otlare mola lehlaka le swarane le bobola, a lla
 ema kamo ntle xa lenaka xoba ka mo xare xa
 lenaka, afela a xala-xala a epela are; Lexwaa lexo a
 notwana, he lengawe le xo a kxomo le motho,
 a tšwela pele le dika xomme a bôlôketša.
 Xe xo letšywa yeo barexo ke "Kiba" xôna xe ba e
 thoma xeba hlabêlêla xaxo sa hlabêlêla naka
 yela yaxo hlabêlêla "Lexô-wa". Ba phalôla ka
 tatedi, xa ele xol thšaiša batla thšaiša ka ôna
 mokwa oia ba thšaišang "Lexowa" ka ôna, lexe me-
 lêtšo yôna etla fapana.

Xomme xe dinaka diswarane bae epelela, yôna
 battare mola hlaka le swarane le bobola
 lere yo-o. Motho a hlomôxa pelo a xoeletša
 a epela are: A he-e-e mma lesa Kiba resa
 ja! resa lwa ntwá moxôla! he-e-e mosadi wa
 Kiba lešilô le! ore xo kwa Kiba e lla a thšaba
 a tloxêla thêthô! a he-e-e ô thšaba le mose
 feela! A dutše a xo a xo a a tšwela pele le koša
 xee epelwa.

Xexo hlabêlelwa "moxari" monti kala ya
 marumo. yona batla tšwa kamo xare xa-
 korô, baya ba kxobaka kowa kxakala bare
 baya xo tšea Montí, yona ba thoma ka yona

535
N° 11

K34/75

Phalolo yela ba phalolang "lexowa" (fisi), Q.
 Dikoša tše lexe difapane kametšô, feela xeba
 thoma ba thoma ka mokxwa o swanana, X
 photwana eya lla, xe e homola mokxoši o wa lla
 hlaka la nama la swarana. Kemo banama ba
 thšithšila basepela baboela ka kxorong dinaKa tšona
 di bobola diepa kxwadi ya marumo.

Xomme bakxalabye fao le bakhekolo' batta duma
 du ba epela ^{Kwadi ya marumo} kamelomo, banna xôna. fao batta
 ba ba hlattelana ka mantšu. ba epela Kwadi ya
 yamarumo xe dinaKa dixôba moxôbo wa
 marumo.

Motho a fela ave: He-lele-he - he-e-e baile
 xaba boe baile lepitsa he-e ~~ka~~-xaba boe
 he-e baile le moxopyana wa xo jela: adutse
 ave! Kxopo tša baho ba marumo di axa mēšaša
 naxeng! He-e-e mma-mošimane hloboxa, mma-baile
 xaba boe. Ailalo adutše a tšela tšwela pele le
 diKa tša ^{Kwadi ya} marumo. Xomme xôna fao ba tlaba ba
 feleletše ka kala ya marumo, xana fao motho
 ollave xôna kamo xave xa bona la-i a tlala
 ave ~~Ki~~ kati-kati phuselēle, a ekiša xeba e hlabanō-
 ng. lemola bakxalatyeng ba bangwe ba boxale ba
 dia byale baekiša xe ba e hlabanōng.

535
N° 12

K34/75

Xôna fao merôpa ye ebe ella, omoxolo o Kiba dithithimetsô die hlatlola.

Mola kibeng xe ella xe ~~ke~~ bare moya wa ^{Kiba} lešilô ore xokwa Kiba ella a thšaba a tloxe thêthô a thšaba le mose feela. Xe rialo, ere xe baiša koša batsene bosexô ka matla xosa. Xomme batta tšwela le mathotse a a hometše, xeba tsena kamo Kxorong xosa xopolwe le xore xone patho mo.

Batlare xe batsena kamo Kxorong motseng o uwe xosa xopolwe. Eba tsena byalo ka dira xedi hula motse.

Bamotse batta nokwa xe moropa ore tu-u dinaka le dithithimetsô le moropa di tloxane ka nako e tee. Xe baetswa kamo dintlong etla joba semphete ke xo fete, xona fao reka xopola xore bangwe ebajo tjama bahunela baetswa ka potla ere kexa baeya xo bôna nto ye e thšabang. Ke ona molêtsô wa lehlaka.

Naka ya thšipi: Xomme naka ya thšipi yona xa ye sana xo hlalosa xa ya pele ka tša yona, xobane re šetše reboletše kamo xate xa dinaka tša lehlaka xobane e šumišana le tšona.

Xodutše byale "diphala le dithsephle" disumiswa jwalo ka Mekodye le Metje.

535

Nº 13

K34/75

~~Lekwala~~. Xeele Koša ya dinaka tša lehlaka yona ~~ree~~
dithšaba tše ding tša moke eno ree tšere Botlokwa
Xomme xare tsebe mo ebeng e etšwa xōna.

Lekwala: Ke nto yeo xo ohlwang lešika, xwa nyakwa
lefofa la lefexō la nonyane, xaxolo lale "Xokoba" mme
lefofa lena letla betliwa la diwa ntō ye barexo ke
phafa. Phafa ye xee ~~betliwa~~ ya phutwa lešoba
kowa nhleng. Xomme xwa ~~phutwa~~ lešika mo
phafeng, xomme xwa nyakwa phate ya xo loka ya "Mma-
katta," xoba ya "Mothotō," xoba phate ya modi wa
Mooka, banama ba nyaka lerala, lerala le le kxokelela
phafa ye enang le lešika mo phateng. Ka mokxwa
ore itang xoo bonthšwa kakowa diswanthšong.

Xele kxoketšwe^{moletšo} wa Lekwala šo: Motho o bea phafa
ye mo mott molomong. a swaretše Lekwala le ka matsō-
xō a mabedi. A xōxa phafa ye ka moya. abudula,
axoxa a budula a xonne le leme le laxaxe. Adutše
a leka nthša melodi ya moletšo o a ratang xo o
letša, xoya ka diKoša, Maxōbólê, xoba Mmabolepu,
Monyaxō, Kxōkōnkoraxe, xoba Maōkaneng.

Lekwala le^{le} lona lena le melodi e mebotse e kwa-
lang kxole. lebakxekolō oka kwa ba duma-duma xe
bae kamo xae. Xe baekwa Lekwala le lla ka Kxorong
~~le~~ Lekwala ke ntō ya badiša. Mediša xe a emeledi-
tše

535

N° 14

K34/75

dikxomo sexwareng, dikxomo tše xedi fula, ohwets'e
dithets'e xabotse kamo xare na sexwera, dieya le mofets'o
wa lekwalala, kaxoba edib'e dišetše ditlwaetše Lekwa-
la le,

Lexe dieya nokeng dikxomo tša lekwalala disepe-
la ka molaô, dixata botse di e ya ka mollo wa
lôna. Xaxôlo koša ye bareng Mimabolepu.
Dikxope dina di lla boxope ka lôna
okakwa xeba le letša xaxôlo koša e barexo
Maxôbole, Kxopê xe e le letša, ele letša ota kwa are
Kxomo yabo Kxopê ke hwile, Maxope etlang
le lle selo.

Lekwala xo batho ba bale Kxonang le lla
botse, oka hwets'a ba a letša ba hlalolana
ka babedi xoba ka bararô, X
Lekwala ke niof ye eletsang ke barria. Fee
la, xale xôna basading ke yôna tsela ya
lehwala yona yed.

Lekôpu: le lôna xo ôhlwa lešika xomme xwa sehwa
lehlaka leo botelele bya lôna bo fetaxo ke letsoho la motho
ta kxokêla lešika te la mo lehlakeng ê namile ke lekôpê.

me lôna ba lekhupa mo melomong ba swaraelêla ka monwana
wa xasupa xo tlavê o o moxolo wa letsoho la nngêlê ôna
wa noma o xata šiku le o lexatxa xo ya ka kôša e o a e
le~~bxo~~

535

No 15

K34/75

Letšaxo, ya ba monwana wa xošupa wa tšoxo la xoja ena o betha-betha sika le, xomme lehamo le kamo xaneng a khupikeng lehlaka ka lōna, lōna letlana le dia modumo e rotošang melodi e mebotse xo ya ka dikōša tšeo a ratang xo diepela.

Lekōpē ke nto ya bathepa le mathari, o ka hwetša ba sēpela le lōna le tseka tše batsama ba leletša le mantšeboya xe baetišitše ba no etiša ka lōna, xa leiletšwe bakhekolō ba ba ratang o no hwetša ba ba ie letša, le lōna baepela kōša tša huta-huta ku lōna.

Setōntōlō sōna xo betlwa phatē ya phōlōbotla, yeo botelele bya yōna e ka tloaxo membaneng seatla xo fihla ka xodimo xa sejatunni, xomme b phatē bokoto bya yōna o ka fapanthša monwa wa moxoxorupa le wa xošupa, hong e tla phulwa mošoba kōmo xodimo le ka fase, etse e tla ba e lekameditšwe xa bobaxo e ripelwa, xwa betlwa diphate tše dihšesē tše pedi tšōna di tla thukhunya mollong tša kxopamišwa ka xo ba-ne phate e la e kxolo e tla ba e lokile thwi, xo tla nyakiwa lethalē le lesesē le lešwcu me xwa kxokelwa setōntōlō se ka lōna xwa ngakwa hlaie ya lesika. Ka xo ba diphate tšela tše dihšesē tša xo kxopamišwa re tla ba re diloketše ka mola mašobeng a phate e e kolō etse tšana phatē tše tše pedi ditla ba disalekane ka ~~bokoto~~ botelele, e ya siripa etla ba ka xodimo e teletšana ya ba kafase, xomme xo tla tšewa tšola

535
Vo 16

K34/75

ya lešika. ya kxokelē/wa mo lethaleng le le diileng setōntōlo
 bo xareng e seleng xare-xare xo fokotša xolekana xa modumo
 wa xolla q xa setōntōlo, ka fase e tla ba modumo mo moxolo
 ka xodimo o monyennyana xo re setle setxone xo epela
 dikotša me xe baletša ba tla nganya thale le ka šika
 le ba letatša mo phateng e koto xomme xe ba betha
 ba betha thale le kaxoaimo le ka fase ka monwana xo ba ka
 motlwa, xomme ba akametša ka monwana wa tsoxo ia nnye
 le wa xošupa, xo ya ka kōše baletšang xomme setōntōlo
 ke lekopē leina la sōna le leng seletšwa ke banna basoxana
 ba khalabye bakxōnyana xe baile boxweng ba seletšetša
 bathepa a e sōna xa re te sekxapa le lekopē la lehlaka
 xa mmoxo le meletšo ya diphafala le mapapatē xe re
 butšiša bakhalabye le bakhelolo ba re tšona re no di hwetša
 xa xabo rēnaya. Xomme mollo wa sōna o hlaxiša le xo bole-
 diša meletšo e me botse, le dikotša tša mefuta ke kelelelo ya
 matsibi wa sōna xe a bolediš thale le ka molomo wa xe o
 khupileng mo phateng le xo betha ka monwana ya xe mo
 lethaleng ka mokxwa o a rutilweng ka ōna xo letša
 a ka nore xo kwa batho baepela koša a nama a tla e
 le tša ka sōna Setōntōlo se le kope. byale ka batho xe
 ba epela ka molomo.

Setxapa sōna xo rengwa thate e telele ya mosele-
 sele xo ba ya moxoriti ya koba mišwa ya kxopa mišwa

535
No 17

K34/75

byale ka bora bya mosēbō, yōna xo tla phōthwa letna
 le le le koto la kxokela phate e la byale ka bora xe bokko
 kelwa masebo, xo tla ngaka le šika la ohlwa ya ba le le koto
 xwa ngakiwa. krapana, e kalo ka sešēno sa phafana kxašana a
 ya phulwa xo dia nkxašana, xomme xe e šetše e fedile xo
 diwa. phafana, e lokišišwe ka mo xare e tla phulwa le šobana
 le le sešē ka fase, byale xwa dia kxare e byale ka ~~ye~~
 basadi ba rwalelang metsere ka yōna. Kxare e tla dula
 mo xodimo xa phatē e namile kxašana mo xodimo xa
 kxare, xomme lešika le la le lekoto te tla kxokelēla patsa-
 neng e be xo kuxare xa phafana la nama la tšwa ka mola
 le šobeng la phafana la tsēna ka mola tesobeng la kxare
 xo swaraxanthša phate e la ya sekapa le le thale le la,
 xomme moliši o tla nama a rema phate e botsana ya
 xo letša, a na a betha ka yōna mo lethaleng ka tletšolo
 xa lešika le ka fase, xomme o tla ba a beile swere sekapa
 ka tsoxo la nngelē ka krapana ye a e beile mo kxareny
 a na a thibela krapana ye ka lefahla a thibela a thibulla,
 xe a dutšit a betha ka patsana ye, xe dia byale krapa
 na, ye ke yōna e tlišang medumo ye mebotse. sekapa
 le sōna ke nto^e letšang ke banna masoxana a lla boropē
 ka sōna le sōna se ne medumo ya ya xo kxahliša
 Dipela. dipela tsōna re ka setšwele natšo pele xa se tša xša
 ke dilō tša xa mmašaka, Meropa, meropa xo betlwa dipate

535
W no 18

K34/75

ka sebopexo seo re tla xo xo ^{ka} sebona dišwanthšong, xo mme ka
moxare e le šoba la xo dia kxapa ka mo xave, xo mme ka
* mo xo dimo ba tla o bapola ka kxomo ye khulong, xoba e
nithšo. mokxopa o ba o kōkōtela ka dimapa xo o bapola xo re
o ngaōngēxē, xo mme ba tla o betha ka patla xo re o dumē
* me e bethwa ka xo feta-fetana, ke yōna e šomišanaxo le
dinaka tša lehlaka xe ba bina koša ya dinaka tša lehlaka
Bathepa ba leletša yōna mongwē a kiba bangwē batitimetsa.
moropa o moxolo wa xo kiba o tee dititimetsō di pedi xe xo
letšwa monti, xe xo bina lefēša (lexowa) le kiba, xōna dititime-
tšo di thavō. moropa xe e se xōna koša e ka sethupele, xo mme
moropa o thupetsa koša e ngwē le e ngwē.

Mathotse, mathotse e noba ~~ma~~ dikxopyana tša dithokolwana
ba di fula mohlareng o bareng mothutse ba di fula kwa fase
Bopedi (Borōka) xe ba setše ba o futsi ba o phula le thutse lešoba
ka fase le ka xo dimo ba bea a bōla ba nama ba a iša ka noke-
ng ba a hlatswa xe ba a hlatswitše a hlwekile ka mo xare
ba tla napa ba tōpa mafsikana a masēsēnyana ba thšēla
ka mo xave xa mathutse xo re a kxōnē xolla, xo mme a tla tloxa
a follelwa dipateng tše dithsēšē tše dilekanang mašoba a a tšōna
xo mme phatšē tše di tla phulwa mašoba ka fase ~~le~~ le ka xo dimo
tša follelwa ka le rala dille nnē mohlo mongwē * diē hlamo
xaba dithsēlela, xo mme ba felēla mo hlakhung ya leoto xe ba
bina koša, ke ōna a thupētšaxo koša byale ka moropa, koša xe e

535

No 19

K34/75

Gene mathutse xa e thupele. Ōna le a rwala košeng engwe
 le engwe a rwala ke Banna Bathopa Masoxana e mongwe le
 o mongwe yo a binaxo koša. ke ōna mošomo wa mathutse
 Mošu (dithšwathšwadi) Ōna ke mohlare o o fulwang mo ditarolo-
 ng tše dingwe tša Pietersburg xomme ōna e le dithōrwana
 tša dithšwathšwadi xo o šetše o o mile xe o šikinya seenywa
 se sa ōna se lla byale ka lehutse, xomme ōna e ba phule ba
 follete le nting xomme e ba a tatetše lētong, xe ba bina dikoša
 mošomo wa ōna a šumišwa byale ka mathutse ke tšona dihla
 mo tša Koša.

J.C. Maloka

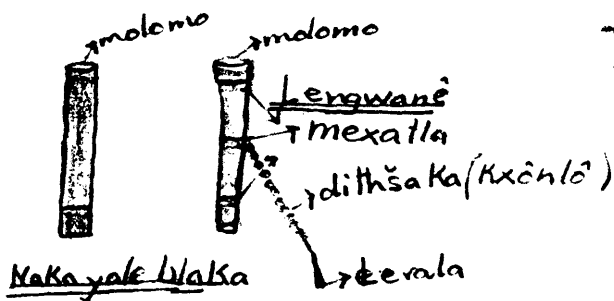
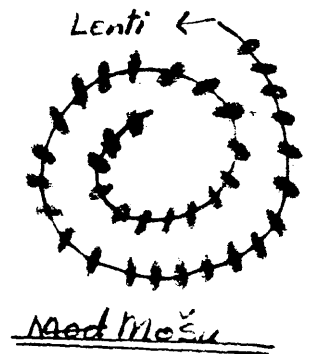
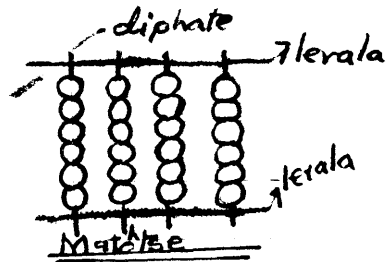
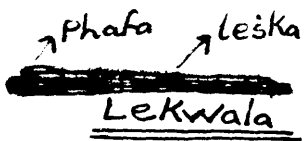
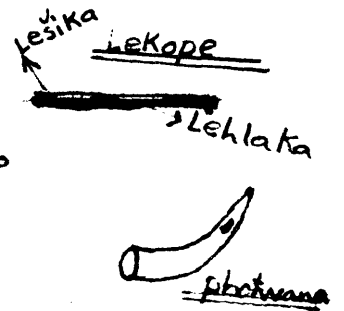
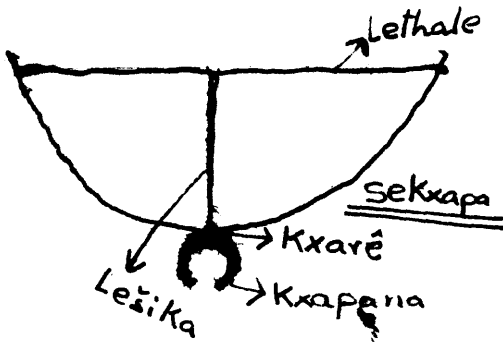
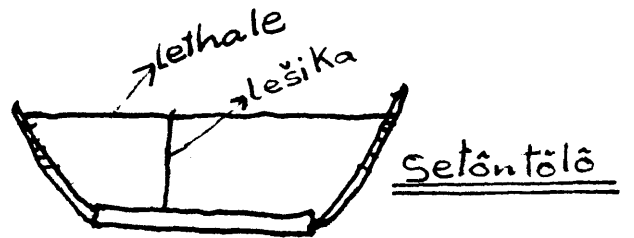
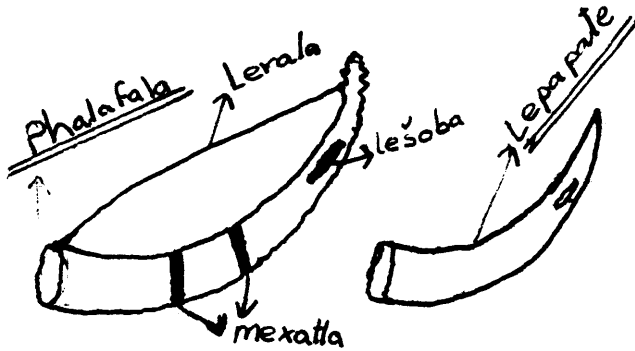
Inibela marena
 le riki labelaela Kxosi go Sibaka
 xoboea xamarufi kapele ke xoxo kikoelo
 xe lešola mongoaabaka xongoale tabxal
 ke xoxo ke ngolile kibrana hong kase xoboea
 Schoolang Schoolang e be xona bangobela
 mohlomong Babi le di homo work kudu
 bahloke Sibaka. ka rata go xophaketa
 hong kesa pahloa kemongolo omoswa
 Kxosi kabaka ho kixoxopela thšwavelo
 q xakee tsel pela e hloki mošela ka
 hntlelung

Mohlaka oabena e ekotobija
 ng J.C. Maloka

No 20

535

K34/75

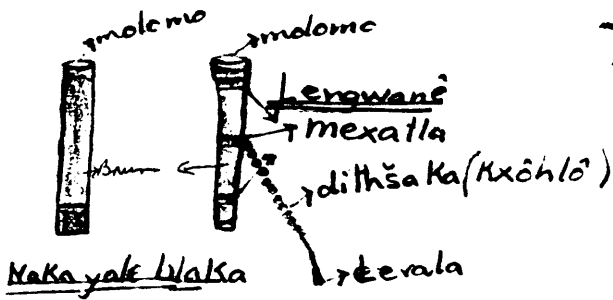
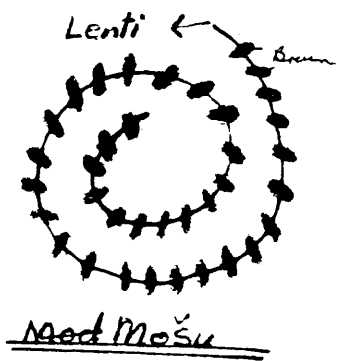
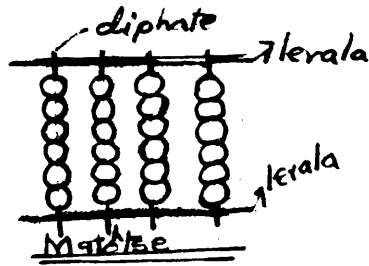
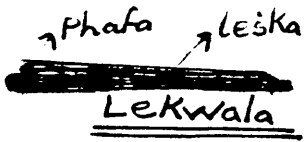
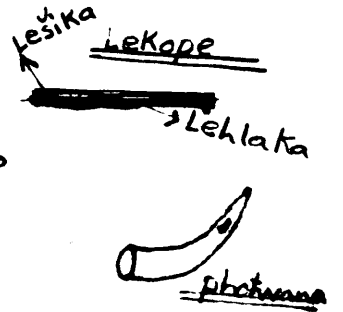
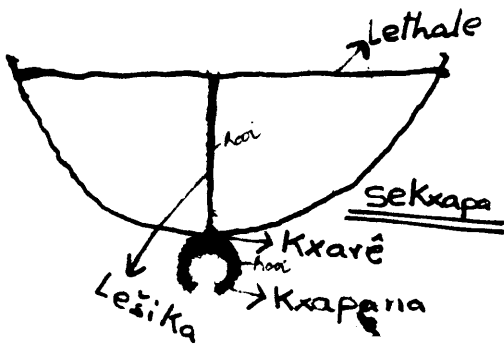
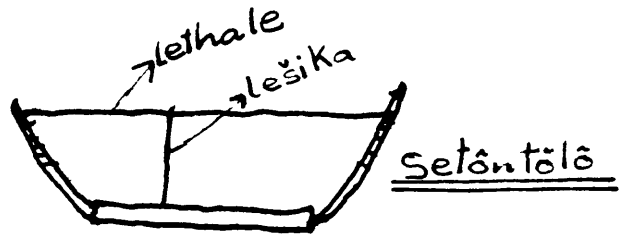
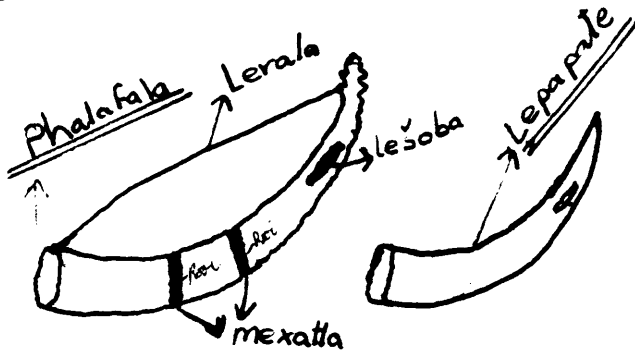

End. S. 535.

535

No 20

K34/75

End. S. 535.

EKSTRA